

Sygn. akt. I C 391/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

4 listopada 2021 r.

Sąd Rejonowy w Gdyni - I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: asesor sądowy Mateusz Berent

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Świsł

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2021 r. w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa L. C.

przeciwko J. W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda L. C. na rzecz pozwanej J. W. kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

1. Powód L. C. domagał od J. W. zapłaty kwoty 44.813,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 marca 2021 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

2. W uzasadnieniu powód podał, że pozwana ściśle współpracowała ze skazanym T. T. (1), który oszukał powoda i wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie o sygn. akt XIV K 149/11 został zobowiązany do naprawienia szkody w kwocie 44.813,91 zł wraz z odsetkami. Wskazał, że skazany ma kilka firm funkcjonujących pod adresem pozwanej, a ona sama była jego pracownikiem i podpisywała dokumenty jako referent administracyjno-biurowy. Pozwana ma majątek i jest właścicielką nieruchomości a zdaniem powoda pomagała skazanemu w jego działaniach związanych z oszukiwaniem powoda, który nie może odzyskać zasądzonej kwoty. Pozwana cały czas współpracowała z pozwanym i działa na szkodę powoda.

(pozew, k. 3-4, pismo procesowe, k. 27-28)

3. Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu według norm przepisanych.

4. Pozwana potwierdziła, że była zatrudniona u skazanego na podstawie umowy o pracę. W jej ramach wykonywała wyłącznie czynności biurowe. Nigdy nie miała żadnego kontaktu z powodem, w tym osobistego, telefonicznego lub mailowego. Nie brała udziału w składaniu ani przyjmowaniu zamówień, negocjowaniu warunków dostaw, czy warunków umów. Pozwana w żaden sposób nie współdziałała w popełnieniu przestępstwa na szkodę powoda, za które skazany został jedynie T. T. (1). Pozwanej nie było nic wiadomo, aby skazany miał jakiegokolwiek „firmy” w miejscu jej zamieszkania. Pozwana utrzymuje stały kontakt ze skazanym. Nieruchomość przy ul. (...) jest obecnie jej własnością otrzymaną w drodze darowizny od jej rodziców. Wcześniej to oni wynajmowali skazanemu lokal pod tym adresem. Poza tym obydwie działalności skazanego prawdopodobnie nie funkcjonują od wielu lat. W toku postępowania

karnego, wedle wiedzy pozwanej, w toku całej postępowania karnego, jakie toczyło się przeciwko skazanemu, powód nawet raz nie stwierdził, żeby pozwana miała jakikolwiek związek z popełnieniem przestępstwa na jego szkodę. Pozwana nigdy nie była nawet podejrzana o popełnienie jakiegokolwiek przestępstwa na szkodę powoda.

(odpowiedź na pozew, k. 48-50)

5. W kolejnym piśmie powód podniósł, że pozwana wykorzystywała swoją nieruchomością na przestępczą działalność skazanego i nigdy temu nie zaprzeczyła, czego dowodem było użyczenie części domu na spotkania skazanego z kuratorem sądowym.

(pismo powoda, k. 62)

6. Pozwana zaprzeczyła, aby była partnerką skazanego, aby była z nim ściśle związana, a także aby pomagała mu w sprawach, które dotyczyły przestępstwa.

(pismo pozwanej, k. 66)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

7. Pozwana J. W. wystawiła 6 września 2002 r. fakturę VAT nr (...) dokumentującą sprzedaż między (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. przy ulicy (...) powodem L. C.. Przedmiotem umowy były płyty marmurowe. Strony zastrzegły cenę w wysokości 48.546,76 zł.

(dowód: faktura VAT nr (...), k. 19)

8. Powód L. C. w dniu 30 czerwca 2010 r. skierował do Prokuratury Rejonowej w Gdyni zawiadomienie o możliwości popełnienia z art. 286 §1 k.k. przez T. T. (1) – prezesa zarządu spółki (...) B. w G. z siedzibą przy ulicy (...).

9. Na skutek tego zawiadomienia wszczęto postępowanie karne, które doprowadziło do wydania przez Sąd Okręgowy w Gdańsku dnia 9 lipca 2013 roku wyroku w sprawie o sygn. akt XIV K 149/11. W treści zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa powód nie wskazywał na rolę pozwanej J. W..

(dowód: zawiadomienie, k. 2-3 akt XIV K 149/11 Sądu Okręgowego w Gdańsku, wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku XIV K 149/11 – k. 1175-1177 tamże)

10. Wyrokiem z dnia 9 lipca 2013 r. w sprawie o sygn. akt XIV K 149/11 Sąd Okręgowy w Gdańsku uznał oskarżonego T. T. (1) za winnego tego, że w okresie od 26 listopada 2002 roku do 23 grudnia 2002 roku w K., działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził L. C. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Usługi (...) - (...) z siedzibą w K. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci płyt marmurowych i płytek o wartości 89.077,91 zł za pomocą wprowadzenia w błąd pokrzywdzonego co do zamiaru uiszczenia ceny za zakupiony towar, kwalifikując ten czyn z art. 286 §1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i na mocy tych przepisów skazał go i wymierzył mu karę roku i czterech miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 20 złotych.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku XIV K 149/11, k. 1175-1177)

11. Na skutek apelacji Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 14 listopada 2013 roku w sprawie o sygn. akt II AKa 336/13 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że na mocy art. 72 §2 k.k. zobowiązał T. T. (1) do naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz L. C. kwoty 44.813,91 zł w terminie 2 lat, to jest do 14 listopada 2015 roku.

(dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku II AKa 336/13 – k. 1309-1310)

12. T. T. (1) nie naprawił w całości szkody na rzecz powoda. Dokonywał on wpłat w kwotach po 100 zł. Do dnia 7 stycznia 2021 r. T. T. (1) zapłacił na rzecz powoda kwotę 400 zł.

(dowód: zawiadomienie, k. 31, postanowienie o odwołaniu warunkowego przedterminowego zwolnienia z dnia 7 stycznia 2021 r., akta VI D 24/20 – brak numeracji kart)

13. Pozwana J. W. nie występowała jako podejrzana lub oskarżona w sprawie popełnienia przestępstwa na szkodę powoda L. C..

14. Sąd Okręgowy w Gdańsku w sprawie o sygn. akt XIV K 149/11 ustalił, że budynek przy ulicy (...) stanowił przedmiot własności M. i E. W. (1). Nieruchomość ta obecnie stanowi przedmiot własności pozwanej. Pozwana nabyła własność nieruchomości w drodze darowizny. W trakcie sprawowanego dozoru T. T. (1) przyjmował kuratora sądowego w pomieszczeniu znajdującym się w budynku posadowionym na tej nieruchomości.

(dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku XIV K 149/11 – k. 1175-1177, uzasadnienie wyroku w sprawie XIV K 149/11 – k. 1181-1216 tamże, wydruk elektronicznej księgi wieczystej, k. 5-16, zeznania E. W. (2), k. 90v-91, płyta – k. 92)

15. Pozwana ma córkę z T. T. (1).

(dowód: przesłuchanie pozwanej J. W. – k. 91-91v., płyta – k. 92, zeznania E. W. (2), k. 90v-91, płyta – k. 92)

16. Pozwana była zatrudniona u T. T. (1), zajmując się sprawami administracyjno-biuroowymi. Nie brała udziału w spotkaniach z powodem w ramach prowadzenia działalności gospodarczej przez skazanego. Pozwana nie odbywała podróży w celach handlowych, sprzedażowych czy biznesowych. Nie wiedziała o tym, aby T. T. (1) nie zamierzał zapłacić powodowi ustalonej ceny za sprzedany towar.

(dowód: faktura – k. 19, przesłuchanie pozwanej J. W. – k. 91-91v., płyta – k. 92, uzasadnienie wyroku w sprawie XIV K 149/11 – k. 1181-1216 tamże)

17. Powód kierował do pozwanej wezwania do zapłaty kwoty 44.813,91 zł (wraz z odsetkami łącznie 59.378,71 zł). Powód twierdził, że pozwana działała wspólnie i w porozumieniu z T. T. (2), który przebywa w jej domu, gdzie też odbywał spotkania z kuratorem sądowym.

(dowód: wezwania do zapłaty, k. 18, k. 52-54, 57-60)

Sąd zważył, co następuje:

18. Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił po rozważeniu całego zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego w postaci dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony, a także akt sprawy karnej oraz dowodu z zeznań E. W. (2) i przesłuchania pozwanej.

19. Oceniając zebrany materiał dowodowy Sąd nie znalazł podstaw, aby kwestionować autentyczność przedstawionych przez strony dokumentów. Zważyć bowiem należało, że żadna ze stron nie podniosła w toku niniejszego postępowania zarzutów co do autentyczności tych dokumentów, a nadto wymienione powyżej dokumenty zostały podpisane i nie noszą żadnych znamion podrobienia czy przerobienia. Dodatkowo, Sąd miał na uwadze, że żadna ze stron nie zaprzeczyła, że osoby podpisane pod wyżej wskazanymi dokumentami nie złożyły oświadczeń w nich zawartych. Dokumenty w postaci wyroków Sądu Okręgowego w Gdańsku o sygn. XIV K 149/11 wraz z jego uzasadnieniem oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku o sygn. II AKa 336/13 stanowiły dokumenty urzędowe i stanowiły dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.). Sąd związany był ustaleniami wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego co do popełnienia przestępstwa. Pozwana mogła powoływać się na wszelkie okoliczności wyłączające lub ograniczające jej odpowiedzialność cywilną, albowiem nie była oskarżoną w ww. sprawie (art. 11 k.p.c.).

20. Bez znaczenia okazały się dokumenty odnoszące się do M. S., albowiem nie miały one bezpośredniego związku z niniejszą sprawą. Nadto, nie wynikały z nich żadne istotne okoliczności mogące stanowić podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

21. Sąd dał także wiarę zeznaniom świadka E. W. (2), która była kuratorem sprawującym dozór nad T. T. (1) w okresie próby w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności wymierzonej T. T. (1) wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 9 lipca 2013 r. Sąd obdarzył przymiotem wiarygodności dowód z przesłuchania pozwanej. W ocenie Sądu ich zeznania były szczere, spójne, nie budziły żadnych wątpliwości w świetle zasad logicznego rozumowania i zasad doświadczenia życiowego. Z zeznań świadka nie wynikały fakty podnoszone przez powoda. Przede wszystkim nie potwierdziły one, aby pozwana była w jakimkolwiek stopniu zaangażowana w przestępstwo dokonane przez T. T. (1) na szkodę powoda, z czego powód wywodził odpowiedzialność deliktową pozwanej. Relacje osobiste łączące T. T. (1) i pozwaną nie dały jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia, że po stronie pozwanej powstał obowiązek naprawienia szkody na rzecz powoda.

22. Sąd na podstawie art. 235² §1 k.p.c. i art. 302 §1 k.p.c. pominął dowód z przesłuchania powoda wobec jego niestawiennictwa na rozprawie.

(treść rozstrzygnięcia i podstawa prawna powództwa)

23. Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

24. W toku postępowania powód nie wykazał okoliczności uzasadniających odpowiedzialność cywilną pozwanej. Okoliczność, że pozwana wystawiła fakturę VAT, działając w imieniu Spółki, której członkiem zarządu był T. T. (1) jest niewystarczająca dla przypisania jej odpowiedzialności za szkodę poniesioną przez powoda na skutek popełnionego przestępstwa (czynu niedozwolonego). Powód nie wykazał, aby powódka współdziałała z T. T. (1) w ramach przestępstwa oszustwa. Stan faktyczny niniejszej sprawy nie wskazuje też na to, aby powódka podlegała T. T. (1) do przestępstwa, była jego pomocnikiem ani też świadomie skorzystała z korzyści osiągniętej w wyniku przestępstwa. Wylacza to możliwość przypisania pozwanej odpowiedzialności z tytułu czynu niedozwolonego (będącego przestępstwem na gruncie prawa karnego). Wykonywanie pracy na rzecz T. T. (1) i utrzymywanie relacji osobistych w żadnym razie nie uzasadniają samoistnie odpowiedzialności pozwanej. Szczegółowe rozważania w tym zakresie Sąd przedstawi w następujących akapitach.

25. Normatywną podstawę powództwa stanowiły przepisy art. 415 k.c. w zw. z art. 422 k.c. Zgodnie z treścią art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Natomiast treść art. 422 k.c. stanowi, że za szkodę odpowiedzialny jest nie tylko ten, kto ją bezpośrednio wyrządził, lecz także ten, kto inną osobę do wyrządzenia szkody nakłonił albo był jej pomocny, jak również ten, kto świadomie skorzystał z wyrządzonej drugiemu szkody.

26. Stan faktyczny niniejszej sprawy wylaczał możliwość zastosowania norm regulujących odpowiedzialność kontraktową. Brak jest bowiem przepisu ustawy, który w ramach tego reżimu odpowiedzialności nakładałby na wystawcę faktury VAT obowiązek spełnienia świadczenia umownego.

(odpowiedzialność współsprawcy, podżegacza, pomocnika za czyn niedozwolony)

27. Dyspozycja art. 422 k.c. odwołuje do konstrukcji postaci zjawiskowych przestępstwa (współsprawstwa, pomocnictwa, podżegania) na gruncie prawa karnego materialnego. Doktryna prawa cywilnego czerpie z instytucji stworzonych przez doktrynę prawa karnego, stąd poglądy nauki prawa karnego zachowują aktualność na gruncie prawa cywilnego materialnego. Zważyć należało, że pomocnictwo do oszustwa (art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k.) polega na ułatwieniu sprawcy głównemu, poprzez działanie (lub ewentualnie zaniechanie wbrew szczególnemu, prawnemu obowiązkowi), doprowadzenia innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, za pomocą wprowadzenia jej w błąd lub wyzyskania błędu (przez sprawcę głównego), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Pomocnik, co najmniej w chwili podejmowania działań (zaniechań), ułatwiających dokonanie oszustwa,

musi mieć wyobrażenie konkretnego czynu podejmowanego przez sprawcę głównego. Musi zatem obejmować swoją świadomością fakt, że sprawca główny, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zamierza doprowadzić osobę pokrzywdzoną do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, za pomocą wprowadzenia jej w błąd. Nadto pomocnik musi mieć świadomość znaczenia swojego zachowania, w tym szczególnie tego, iż stanowi ono ułatwienie popełnienia czynu przez sprawcę głównego.

28. Należy podkreślić, że znamiona strony przedmiotowej oszustwa muszą się mieścić w świadomości sprawcy głównego i muszą być objęte jego wolą. Sprawca ten musi, nie tylko chcieć uzyskać korzyść majątkową, ale musi chcieć użyć określonego sposobu działania lub zaniechania. Brak jest realizacji znamion strony podmiotowej oszustwa w przypadku, w którym sprawca, chociażby jednego z ww. elementów, nie obejmuje chęcią lecz tylko nań się godzi. Na płaszczyźnie woluntatywnej zamiar oszustwa przyjmować musi postać chęci skierowanej na zachowanie prowadzące do wywołania błędu (wyzyskania błędu) i chęci doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem osoby pokrzywdzonej, oraz chęci osiągnięcia, przy pomocy obu opisanych wyżej elementów, korzyści majątkowej.

29. Podmiot realizujący znamiona przestępstwa oszustwa musi zatem swoim zamiarem kierunkowym obejmować okoliczność, że osoba rozporządzająca mieniem, czyni to z niekorzyścią dla siebie (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 6 listopada 2003 r. II KK 9/03 LEX nr 83773).

(odpowiedzialność za świadome skorzystanie ze szkody wyrządzonej osobie trzeciej)

30. Odpowiedzialność na podstawie art. 422 k.c. za świadome skorzystanie ze szkody wyrządzonej przez kogoś innego drugiemu jest odpowiedzialnością za czyn własny nawet wówczas, gdy ten czyn niedozwolony nie pozostaje w żadnym związku przyczynowym ze szkodą poszkodowanego. W czynie tym zawarte być muszą trzy elementy: musi dojść do uzyskania korzyści, osoba korzystająca musi mieć świadomość uzyskania korzyści oraz wyrządzenia drugiemu szkody, a źródłem korzyści musi być szkoda wyrządzona drugiemu (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 13 lutego 2014 r., I ACa 1090/13, L.; podobnie wyrok Sadu Najwyższego z 16 czerwca 2010 r., III CSK 507/09, niepubl.). O świadomym skorzystaniu ze szkody wyrządzonej przez inną osobę można mówić jedynie wówczas, gdy temu, kto ze szkody skorzystał, można przypisać winę umyślną (vide: wyrok Sądu Najwyższego z 15 lutego 1980 r., IV PR 371/79, z głosem Z. Radwańskiego, OSP 1981, Nr 4, poz. 68).

31. Na podstawie art. 422 k.c. przypisuje się odpowiedzialność za własny czyn polegający na skorzystaniu z cudzej szkody. Chcąc wykazać świadomość osoby korzystającej ze szkody, należy udowodnić, iż wiedziała ona, że został wyrządzony czyn niedozwolony, że w wyniku niego została wyrządzona szkoda oraz że przedmiot, w którym wyrządzono szkodę, ma stanowić korzyść, jaką osiąga. Chodzi tu o pozytywną wiedzę co do tych wszystkich okoliczności i dla przypisania tej odpowiedzialności nie będzie wystarczające ustalenie, iż osoba, która skorzystała ze szkody, nie wiedziała o powyżej wymienionych okolicznościach, ale z łatwością mogła się o nich dowiedzieć, gdyż wymóg świadomości działania dotyczy stosunku sprawcy do swego działania i swoistym substytutem przesłanki winy (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 7 grudnia 2018 r., V ACa 1441/17, Legalis, uchwała Sądu Najwyższego z 21 grudnia 2017 r., III CZP 89/17, Legalis, E. Gniewek, P. Machnikowski (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Wyd. 10, Warszawa 2021).

(rozkład ciężaru dowodu)

32. Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten określa reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przy rozpoznawaniu sprawy na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego rzeczą sądu nie jest zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, ani też Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zaprzeczenie dokonane przez stronę procesową

powoduje, że istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności stają się sporne i muszą być udowodnione. W razie ich nieudowodnienia Sąd oceni je na niekorzyść strony, na której spoczywał ciężar dowodu, chyba że miał możliwość przekonać się o prawdziwości tych twierdzeń na innej podstawie.

(ocena żądania)

33. Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy powód nie sprostował ciężarowi dowodu w niniejszej sprawie i nie wykazał jakichkolwiek istotnych faktów przemawiających za odpowiedzialnością pozwanej, co przesądzało o bezzasadności powództwa w całości. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, aby pozwana ponosiła jakąkolwiek odpowiedzialność deliktową względem powoda. Brak było podstaw do przypisania pozwanej jakiegokolwiek postaci zjawiskowej czynu niedozwolonego. Pozwana była pracownikiem Spółki, której członkiem zarządu był T. T. (1) skazany za oszustwo dokonane na szkodę powoda. Pozwana zajmowała się czynnościami administracyjno-biuroowymi. Do jej głównych zadań należało odbieranie korespondencji, przekazywanie jej skazanemu oraz wystawianie faktur. Nie brała jednak udziału w rozmowach biznesowych związanych z działalnością Spółki lub jakąkolwiek działalnością prowadzoną przez T. T. (1) jako osobę fizyczną. Przede wszystkim nie kontaktowała się z powodem i nie brała udziału w spotkaniach z jego udziałem.

34. Godzi się zauważyć, że w toku postępowania karnego pozwana nie była nawet brana pod uwagę ani przez powoda ani przez organy ścigania za osobę, która mogłaby brać udział w jakimkolwiek sposób w dokonanym przestępstwie. Nie sposób nie odnieść się do treści uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku w sprawie o sygn. akt XIV K 149/11, gdzie opisano, jakie czynności dokonywał skazany celem wprowadzenia pokrzywdzonego powoda w błąd co do z góry powziętego zamiaru. Pozwana nie brała jakiegokolwiek udziału w tych czynnościach. Podobnie należy ocenić kwestię świadomości pozwanej co do popełnionego czynu i szkody poniesionej przez powoda. Powód nie zaoferował dowodów, mogących choćby uprawdopodobniać, że wiedziała ona o zamiarze sprawcy przestępstwa, a także, aby nakłaniała go do popełnienia tego czynu, podlegała lub w inny sposób dążyła do pokrzywdzenia powoda. Tym bardziej nie mogło być mowy o współsprawstwie. Nawet ewentualnie wynajmowanie lokalu (który był wówczas własnością rodziców pozwanej) nie zmienia tej oceny. Powód nie wykazał także, aby relacje osobiste łączące pozwaną z T. T. (1) mogłyby uzasadniać przyjęcie domniemania faktycznego o świadomości zamiaru działania sprawcy, co dotyczy wszystkich form stadialnych popełnienia przestępstwa, poczynając od przygotowania do dokonania.

35. Ustalony w sprawie stan faktyczny wyłączał również możliwość uznania, że pozwana świadomie skorzystała z wyrządzonej szkody. Powód nie wskazał nawet, jakie przysporzenie osiągnęła pozwana z wyrządzonej szkody. Pozwana nabyła własność nieruchomości przy ulicy (...) w drodze darowizny niepochodzącej od T. T. (1). W żadnym razie nie nabyła własności ze środków pochodzących z przestępstwa dokonanego na szkodę powoda.

36. Co się zaś tyczy niezaprzeczenia przez pozwaną okoliczności podnoszonym przez powoda przedprocesowo należało przypomnieć, że to rolą powoda było udowodnienie okoliczności, z których wywodził skutki prawne. Pozwana nie miała obowiązku reagować na liczne pisma pozwanego, skoro nie czuła się zobowiązania do zapłaty na jego rzecz jakiegokolwiek kwot.

37. W literaturze nie bez racji podnosi się, że z psychologicznego punktu widzenia milczenie w odpowiedzi na skierowane do osoby milczącej oświadczenie woli może wyrażać różne stany psychiczne: obojętność wobec przedstawionej propozycji (i wynikającą stąd niechęć do jakiegokolwiek reagowania na nią), stosunek negatywny do niej, a wreszcie – aczkolwiek raczej tylko wyjątkowo – zgodę na przedstawioną propozycję. Skoro sens milczenia uwikłanego w stworzoną przez inny podmiot określoną sytuację jest z natury rzeczy wieloznaczny (nie wiadomo czy i jaka decyzja się za nim kryje), to nie można mu przypisywać w braku szczególnych okoliczności znaczenia oświadczenia woli, a w szczególności – oświadczenia pozytywnego. Nie jest to dopuszczalne również na gruncie zobiektywizowanej koncepcji oświadczenia woli. Dodatkowym argumentem na rzecz tego stanowiska jest argument natury ideologicznej. Wolność podmiotu prawa cywilnego polega również na tym, że może on nie reagować na propozycje (oświadczenia) innych podmiotów, a więc milczeć, bez ujemnych konsekwencji w postaci przypisania mu zamiaru (woli) wywołania skutków prawnych. W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 1970 roku

(III PRN 96/69) przyjęto, że w myśl art. 60 k.c. milczenie może być uznane za przejaw oświadczenia woli wyrażającego zgodę tylko w takiej sytuacji, w której osoba nie zaprzeczająca mogła i powinna była zająć merytoryczne stanowisko w danej kwestii (Grzegorz Wolak, glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 02 lutego 2017r., I CSK 203/16, S. 269-270).

38. W konsekwencji powyższej oceny Sąd doszedł do przekonania, że w punkcie I. wyroku powództwo na podstawie art. 415 k.c. w zw. z art. 422 k.c. stosowanych a contrario należało oddalić.

39. O kosztach orzeczono w punkcie II. wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U poz. 1800 z późn zm.) i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu obciążył powoda całością poniesionych przez pozwaną kosztów procesu, co stanowiło wynagrodzenie pełnomocnika w osobie adwokata w stawce minimalnej (3.600,00 zł).

40. Na podstawie art. 98 § 1¹ k.p.c. od zasądzonej kwoty należały się odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.